

Uppsala kommun

katarina.hakansson@uppsala.se

2020-03-18

1 (20)

Dnr: 2019:8850

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Danmarks skola i Uppsala kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Danmarks skola avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Lösanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Danmarks skola i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr *i flera delar* skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn utvecklar ett strategiskt jämställdhetsarbete inom vilket rektorn säkerställer att skolan ger flickor och pojkar lika stora möjligheter att lära och utvecklas i utbildningen.

Undervisning

Undervisningen främjar *i flera delar* elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Se till att undervisningens innehåll och arbetssätt stimulerar och utmanar alla elever utifrån varje enskild individs behov och förutsättningar.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar *i flera delar* så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att alla lärare och övrig personal på skolan utvecklar ett gemensamt förhållningssätt och strategier för ledarskap i syfte att skapa och upprätthålla studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges *i hög utsträckning*.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **20 augusti 2020** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområden och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen@skolinspektionen.se. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2019:8850) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9–10 och 34 §§, 4 kap. 4–7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr *i flera delar* skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att rektorn följer upp, analyserar och utvecklar verksamheten. Att rektorn leder och organiserar lärarnas arbete för att utveckla undervisningens kvalitet, men också att rektorn endast ger en begränsad ledning och styrning kring frågor som rör skolans jämställdhetsarbete.

Rektorn följer upp, analyserar och utvecklar verksamheten

Skolinspektionens granskning visar att rektorn genomför uppföljningar av elevernas kunskapsresultat samt av tryggheten och studieron vid skolan. Av utredningen framkommer att skolan har fyra avstämningar per år då det sker uppföljningar och analyser av bland annat omdömen för alla elever i alla årskurser och i alla ämnen. Av skolans insända dokumentation framkommer att den senaste uppföljningen av elevers kunskapsresultat visade att det är flest pojkar som inte når målen samt att det främst är läs- och skrivsvårigheter som är utmaningar. Tryggheten följs upp för alla elever i alla årskurser genom enkäter samt genom mycket täta kontakter mellan skolläda, lärare och annan personal. Flera lärare säger att rektorn observerar genomförandet av undervisningen och är en närvarande, mycket aktiv och synlig rektor. När rektorn gör lektionsobservationer använder hon enligt lärare ett observationsprotokoll och efter lektionen ger rektorn feedback på genomförandet. Rektorn själv uppger att hon även följer upp undervisningen genom att titta på lärares pedagogiska planeringar för att se om alla delar från läroplanen finns med. Det ska finnas planeringar för undervisningen och matriser för bedömningen i alla ämnen uppger rektorn. Värdegrundsarbetet följs

dels upp vid avslutandet av perioder inom IBIS-projektet¹ och dels övergripande genom elevhälsoteamets systematiska arbete. För att få en nulägesbild av elevernas syn på vad skolan behöver utveckla har rektorn bland annat så kallade rektorspromenader med elever där de pratar om aktuella frågor som rör skolan. En extra programpunkt som rektorn introducerat är att hon varje morgon hälsar alla elever välkomna till skolan. Alla klasser står då uppställda på skolgården framför stora entrén och släpps därefter klassvis in i skolan.

Av utredningen framkommer vidare att rektorn analyserar resultaten från de genomförda uppföljningarna. Vid skolans fyra gemensamma avstämningar står elevernas kunskapsresultat i fokus men trygghet och studiero följs också upp. Rektorn uppger att alla undervisande lärare, vid varje avstämning, gör en bedömning av varje elevs kunskapsnivå i alla ämnen samt en analys av resultaten på individnivå och gruppnivå. Analysen leds av skolans förstelärare och sammanställs av rektorn och specialpedagogen som för sammanställningen vidare till elevhälsoteamet. Rektorn uppger att den analys som gjordes i slutet av vårterminen 2019 visade att det främst är halvklasslektioner, kontinuitet och förutsägbarhet som är framgångsfaktorer för undervisningen på skolan.

Av utredningen framkommer vidare att rektorn beslutar om, och genomför, åtgärder utifrån de genomförda analyserna. Rektorn uppger att veckan efter att sammanställningen av analyserna tagits upp i elevhälsoteamet så regleras tidigare insatta stödåtgärder utifrån behovet på hela skolan. Rektorn påpekar i intervju att det är elevers och gruppers behov som styr åtgärderna. Rektorn uppger vidare att det är elevhälsoteamet och rektorn som gemensamt kommer fram till vilka elevgrupper som ska prioriteras. Rektorns uppdrag till förstelärare och lärare, utifrån analysen av resultaten från den senaste uppföljningen, är att fokus nu ska ligga på hur varje lärare kan utveckla sin undervisning och på vad som utifrån detta behöver förändras. Ett exempel på en tidigare genomförd åtgärd är att rektorn beslutade om en omorganisation där stora lärarresurser lades på en specifik klass. Andra åtgärder som genomförts utifrån tidigare analyser är att skapa halvklasser för så många lektioner som möjligt.

¹ Inkluderande Beteendestöd i Skolan.

Rektorn ger endast begränsad ledning och styrning kring frågor som rör skolans jämställdhetsarbete

Granskningen visar att det inte pågår något övergripande arbete kring jämställdhet på skolan för att få en nulägesbild av hur flickor och pojkar bemöts, utvecklas och bedöms i utbildningen. Rektorn och specialpedagogen uppger visserligen att de följer upp kunskapsresultat utifrån kön men de uppger också att skolan i övrigt inte har något pågående arbete avseende jämställdhet. Rektorn uppger vidare att många lärare på skolan gör ett gott arbete kring jämställdhet men att rektorn själv skulle vilja göra mer genom att ta upp fler diskussioner i lärargruppen och arbeta mer systematiskt med jämställdheten. I intervju tar rektorn upp ett exempel från när hon besökte en idrottslektion. Vid lektionen var flickorna mer passiva än pojkar. Besöket ledde till samtal, vilket enligt rektorn visar att hennes roll blir att se elevernas behov och att diskutera jämställdhet med lärarna. Elevhälsoteamet uppger i intervju att de arbetar för att skolan ska bli mer könsneutral genom att fokusera på olika HBTQ-frågor. Vid intervju med lärare framkommer att jämställdhetsfrågor inte är något som tas upp i arbetslaget. Några lärare anser dock att flickor och pojkar har samma förutsättningar. En lärare säger exempelvis att det finns både flickor och pojkar som är tysta eller pratglada. Andra lärare säger att de försöker fånga upp om elever värderar flickor och pojkar olika.

Eftersom granskningen visar att skolan inte bedriver ett strategiskt jämställdhetsarbete så bedömer Skolinspektionen att rektorn behöver utveckla detta. Detta beskrivs under avsnittet "Identifierat utvecklingsområde".

Rektorn leder och organiserar lärarnas lärande för att utveckla undervisningens kvalitet

Granskningen visar att rektorn ger väl genomarbetad och tydlig ledning i hur det pedagogiska arbetet på skolan ska bedrivas för att utveckla undervisningens kvalitet. Rektorn uppger att hon leder det pedagogiska arbetet tillsammans med försteläraren, arbetslagsledarna och specialpedagogen. Rektorn uppger vidare att hon skapar goda möjligheter för lärarna att samverka samt att hon själv deltar vid pedagogiska forum och arbetslagsmöten som lärare och annan personal har varje vecka. För att få en nulägesbild av läget på skolan har rektorn även morgonmöten med personalen två gånger i veckan vilket enligt rektorn möjliggjort en kontinuerlig dialog vilket även de regelbundna personalenkäterna gör. Rektorn besöker vidare alla lärares lektioner och tittar på undervisningen, lektionens struktur och lärarens arbete. Detta bland annat för att säkerställa att det lärande som sker i kollegiet ger avtryck i undervisningen. Rektorn skaffar sig även kunskap genom lärarnas pedagogiska planeringar. Vidare

leder rektorn elevhälsoteamets arbete tillsammans med specialpedagogen. Rektorn och specialpedagogen gör analys av elevernas behov på individ, grupp- och skolnivå samt förbereder ärenden inför elevhälsoteamets möten som är varannan vecka.

Granskningen visar att obehöriga lärare får en planerad introduktion och stöd i arbetet. Rektorn uppger att hon tar ansvar för att alla nyanställda lärare får en utsedd mentor på skolan. Mentorn svarar på frågor, både av praktisk natur och om hur skolan arbetar. Rektorn uppger vidare att hon som rektor även har täta avstämningar med alla de nyanställda lärarna utifrån kommunens direktiv för nyanställda. Vidare uppger rektorn att obehöriga lärare alltid kopplas ihop med en lärare med behörighet i det ämnet som den obehöriga saknar. Den obehöriga får då främst hjälp med planering av undervisningen men även med bedömning utifrån kunskapskraven.Handledningen av den obehöriga kollegan genomförs, enligt rektorn, antingen under pedagogiskt forum eller vid extrainsatt tid.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn utvecklar ett strategiskt jämställdhetsarbete inom vilket rektorn säkerställer att skolan ger flickor och pojkar lika stora möjligheter att lära och utvecklas i utbildningen.

Granskningen visar att rektorn i begränsad omfattning leder och styr ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolan.

Enligt skollagen ska rektorn särskilt verka för att utbildningen utvecklas.

Av läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet framgår att skolan ska verka för jämställdhet. Skolan ska aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att motverka könsmönster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Det framgår vidare att alla som verkar i skolan ska verka för att eleverna oberoende av könstillhörighet får ett lika stort inflytande över och utrymme i undervisningen. Av läroplanen framgår också att eleverna genom utbildningen ska utveckla en förståelse för hur olika uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter. Skolan ska därigenom bidra till att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska könsmönster och hur de kan begränsa människors livsval och livsvillkor.

Skolinspektionen rekommenderar att rektor följer upp på vilket sätt och i vilken utsträckning jämställdhetsarbetet genomsyrar undervisningen, för att därigenom kunna säkerställa och utveckla ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolan.

Förslagsvis kan arbetet inledas med att rektor undersöker om flickor och pojkar får samma utrymme, inflytande och lärarstöd i undervisningen. Vidare kan rektorn följa upp hur flickor och pojkar bemöts, utvecklas och bedöms. En utgångspunkt kan vara att undervisningens innehåll och arbetsformer följs upp på ett sådant sätt att könsmonster uppmärksammas. En annan utgångspunkt kan vara att ta reda på om, när och hur eleverna får möjlighet att diskutera könsroller och könsmonster vad gäller studie- och yrkesval. Utifrån vad uppföljningen och analysen av densamma visar kan rektorn fatta beslut om åtgärder som bidrar till elevernas möjligheter att lära och utvecklas oavsett könstillhörighet. Ett aktivt och planerat arbete för att motverka könsmonster är skolans bidrag till ett samhälle där människor inte begränsas av stereotypa uppfattningar av vad som är kvinnligt och manligt.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar *i flera delar* elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande bedömningen är att eleverna ges en undervisning som är målfokuserad, strukturerad och varierad samt innehåller ett aktivt lärarstöd.

Undervisningen genomförs till viss del så att elever görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande. Dock stimulerar och utmanar undervisningen endast till viss del varje enskild elevs behov och förutsättningar.

Undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd

Granskningen visar att eleverna på Danmarks skola möter en undervisning som är målfokuserad, varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd. Av intervjuer framgår att lärarna har en gemensam lektionsstruktur och arbetar med varierade arbetsformer. Vid lektionsobservationer ser Skolinspektionen att lärare, i samtliga klasser, arbetar med bildstöd vilket tydliggör lektionens syfte och delmoment. Vidare observeras en balanserad växling mellan lärarens inledning, elevernas arbete gruppvis och enskilt i nästan samtliga av Skolinspektionens observerade lektioner. Vidare observerar Skolinspektionen att nästan alla elever, med något enskilt undantag, kommer igång med sitt skolarbete och bibehåller sitt engagemang genom stora delar av lektionen.

När elever arbetar med uppgifter i grupp eller enskilt observerar Skolinspektionen att lärare hjälper elever som tillfälligt har fastnat i sitt arbete. Lärare säkerställer att elever har förstått uppgifter genom att förklara uppgiften flera gånger och på olika sätt. Under lektionerna får eleverna använda olika metoder och material för att stimulera kunskapsinhämtandet. Under en lektion presenterar exempelvis en lärare ett dilemma som eleverna ska lösa parvis, gärna med olika typer av lösningar. Varje grupp presenterar sina lösningar som kan vara olika matematiska uttryck eller bilder. Läraren uppmuntrar elevernas noggrannhet. Vid en annan lektion har lärarna en längre genomgång som inspiration inför elevernas skrivuppgift. Eleverna ska därefter, med hjälp av stödord som de får från lärarna, skriva en sammanfattande text om det som lärare berättat. I intervju säger en elev att lärare ändrar på undervisningen om elever tycker det är för lätt eller för svårt och en annan elev upplever att det är många på skolan som vill göra skolan bättre.

Granskningen visar att eleverna ges en strukturerad undervisning, i vilken målen för undervisningen, och syftet med densamma, blir tydligt. Lärare uppger i intervju att skolans gemensamma lektionsstruktur och "dagens mål" skapar förutsättningar för ett logiskt flöde i lektioner. Rektorn skriver, i Skolinspektionens begärda information inför besöket, att många lärare arbetar på samma sätt vilket skapar trygghet för eleverna. Några lärare uppger i intervju att det är bra att tänka på logistiken vid planeringen av lektionen för att tydligt visa olika moment genom bildstöd på tavlan. I kommentar till Skolinspektionens protokoll skriver rektorn att det är viktigt med en tydlig lektionsstruktur där eleverna får ta del av upplägget så att de kan förbereda sig på nästa moment. Skolinspektionen ser vid lektionsobservationer att det finns bilder som stöd för lektionens mål, syfte och innehåll i de flesta klassrum. Bildstödet används för att introducera lektionen för eleverna. Skolinspektionen ser goda exempel på hur olika delar av lektioner genomförs, bland annat ett exempel på en intresseväckande inledning då veckans bokstav presenteras genom att en vacker ask öppnas samtidigt som eleverna säger en ramsa. Inledningen gör att alla elever är samlade kring den vackra asken, inför den kommande bokstavslektionen. Som exempel på sammanfattande avslutning på lektioner ser Skolinspektionen olika varianter, en lärare frågar exempelvis vad eleverna lärt sig under lektionen och en annan lärare frågar vad klassen arbetat med under lektionen.

Undervisningen stimulerar och utmanar till viss del eleverna utifrån varje enskild elevs behov och förutsättningar

Granskningen visar att lärarna till viss del stimulerar och utmanar eleverna genom att stärka deras självförtroende och motivation att lära. Flera lärare säger att om de har ett engagemang själva så förmedlar de det till eleverna. I intervju påpekar några lärare

att det är viktigt att eleverna förstår att varje moment är ett steg på vägen och det ska leda vidare till något annat. Enligt representanter för elevhälsoteamet pratar elevhälsoteamet på sina möten på ett mer generellt plan om att stimulera och utmana elever. En representant tillägger att det i lärares arbete ingår att utmana eleverna på "rätt" nivå men att det förutsätter att ledarskapet i klassrummet fungerar. Rektorn skriver, i den insända informationen, att skolan behöver arbeta mer med att utmana elever som lätt nått kunskapskraven. I intervju uppger rektorn att det ofta är pojkar som inte får undervisning på "rätt" nivå, ofta är undervisningen för lätt. Rektorn uppger att lärarna är kreativa men att elevernas delaktighet kan öka genom att lärarna i större omfattning bör ta del av elevernas synpunkter. Vid lektionsobservationer ser utredarna goda exempel på att undervisningen stimulerar och utmanar elever, men även på motsatsen. I en klass där lärare presenterat ett område i historia ges eleverna därefter nivåanpassade listor med stödord för att eleverna ska utmanas på sin egen nivå. Det arbetssättet skapar möjligheter för alla elever att lyckas på sin nivå. I en annan klass, ser Skolinspektionen exempel på ett annat bemötande. Där bemöts en elevs svar med en negativ kommentar och läraren låter istället en annan elev svara. Läraren möter därmed inte den förste elevens svar på dennes nivå genom att utgå från det svaret och resonera vidare för att komma till ett godtagbart svar.

Eftersom granskningen visar att undervisningen endast till viss del stimulerar och utmanar eleverna utifrån varje enskild elevs behov och förutsättningar så bedömer Skolinspektionen att rektorn behöver utveckla skolans arbete med detta. Detta beskrivs vidare under avsnittet "Identifierat utvecklingsområde"

Undervisningen genomförs till viss del så att elever görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande

Granskningen visar att eleverna till viss del ges strategier för sitt eget lärande. Skolans arbete med att utveckla matriser syftar, enligt skolledningen, bland annat till tydliggöra elevernas kunskapsutveckling. Skolledningens och lärares arbete med att göra mer nyanserade bedömningar av kunskapsresultaten har enligt rektorn öppnat många lärares ögon. Några lärare uppger i intervju att eleverna får fundera på när de lär sig bäst och vilket arbetssätt som passar eleverna bäst. Rektorn uppger dock att det finns skillnader mellan lärarna på skolan avseende om de har strategier för att göra elever delaktiga i sitt eget lärande eller inte. Elevernas delaktighet i sitt eget lärande blir, enligt rektorn, tydligare ju äldre eleverna är.

Utredningen visar att lärarna till viss del använder metoder för att planera och utvärdera undervisningen med eleverna. Rektorn noterar att lärare tar upp olika frågor kring elevers delaktighet i klasserna men ser dock inte att de lyft det centrala

innehållet till diskussion. För att utvärdera lektioner brukar elever för göra tummen upp eller ner men det förekommer även andra former av utvärdering enligt rektorn. Några lärare uppger att eleverna får utvärdera olika moment, muntligt eller skriftligt, efter varje arbetsområde. Andra lärare uppger att de tänkt på att utvärdera undervisningen men inte gjort det så ofta. Några elever bekräftar att det kan hända att de får göra utvärderingar men andra elever säger att de inte är med och bestämmer något om lektioner. Elever säger i intervju att lärare blir arga om eleverna säger att det är tråkigt. I en intervju säger en lärare att lärarna tidigt ska visa eleverna att det inte är okej att säga att undervisningen är tråkig.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Se till att undervisningens innehåll och arbetssätt stimulerar och utmanar alla elever utifrån varje enskild individs behov och förutsättningar.

Granskningen visar att skolans arbete med att anpassa undervisningen utifrån gruppens och den enskilda elevens behov och förutsättningar behöver utvecklas. Även om granskningen visar att undervisningen i vissa delar genomförs så att den är anpassad efter gruppens och individens förutsättningar och behov, framkommer ändå ett behov av att ytterligare utveckla undervisningen så att den stimulerar både elever som kommit längre i sin kunskapsutveckling och elever i behov av mer stöd. Att undervisningen inte anpassas innebär en risk för att alla elever inte ges den ledning och stimulans de behöver i sitt lärande för att de, utifrån sina egna förutsättningar, ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Av skollagen framgår att alla elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav eller kravnivåer som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Även Skolverket drar, i sin rapport kring högpresterande elever², slutsatsen att skolan behöver uppmuntra elever och främja elevernas motivation genom att låta dem arbeta med ett innehåll på en lämplig nivå så att eleverna ges möjlighet att nå längre i sitt lärande. Skolinspektionens kvalitetsgranskning av stöd och stimulans i klassrummet³ lyfter fram vikten av att elever blir utmanade och stimulerade utifrån sina egna behov. Elever som inte blir utmanade eller inte får det stöd de behöver riskerar att bli omotiverade, uttråkade och ibland stökiga.

Skolinspektionen rekommenderar därför att lärare med stöd av specialpedagog och under ledning av rektorn utvecklar undervisningen så att den blir stimulerande, intresseväckande och utvecklande för alla elever i alla ämnen. Lärare behöver ta reda på elevernas förförståelse, förutsättningar och behov och planera undervisningens innehåll och arbetssätt så att alla elever möts upp på sin nivå. Förslagsvis kan arbetet inledas med en inventering av vilka former för anpassad undervisning som en del lärare redan arbetar med, för att lärarna sedan ska kunna delge varandra av goda exempel. En viktig del i arbetet med anpassning av undervisning på Danmarks skola är att rektorn och huvudmannen ser till att det finns förutsättningar, exempelvis i form av kompetens, för lärarna att utforma nödvändiga anpassningar för grupper och individer.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6–7 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar *i flera delar* så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

² Skolverket (2012) Högpresterande elever, höga prestationer och undervisningen, Rapport 379, Stockholm: Fritzes, s.51, 54f.

³ Skolinspektionen (2016a) Utmaningar i undervisningen: Många elever behöver mer stimulans och utmaningar, Tematisk analys, Stockholm: Skolinspektionen, s.6

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att det till viss del finns ett medvetet arbete med att skapa trygghet på skolan men endast till viss del ett samlat arbete för att skapa studiero.

Skolan har till viss del ett medvetet arbete kring att skapa en trygg skola

Granskningen visar att det till viss del bedrivs ett medvetet arbete för att säkerställa tryggheten på skolan och att arbetet utgår från kartläggning och analys av nuläget. Av utredningen framkommer att skolan kartlägger tryggheten för alla elever i alla årskurser, bland annat genom enkäter och genom trygghetsvandringar där fokus är att upptäcka eventuellt otrygga platser. Under föregående terminer har Danmarks skola arbetat extra mycket med trygghet både på individ-, grupp- och organisationsnivå efter att det tidigare varit problematiskt i några klasser. För att säkerställa att trygghet och trivsel bibehålls har rektorn infört så kallade rektorspromenader. Promenaderna är frivilliga och rektorn går en promenad med 2-5 elever. Vid varje promenad pratar de om elevernas trygghet men rektorn tar även upp följande frågor; Trivs du på skolan? Hur känns det när du går till skolan? Vad tycker du vi ska göra för att utveckla skolan? och Rekommenderar du skolan? Rektorn sammanfattar elevernas tankar och synpunkter efter promenaden. Enligt den information som rektorn sände till Skolinspektionen före besöket har hela skolan också beslutat att delta i ett projekt som heter "Inkluderande Beteendestöd i Skolan" (IBIS). IBIS har, enligt rektorn, fokus på att öka inkludering av elever i skolan genom att arbeta med likvärdighet, samsyn och tydliga förväntningar på personal och elever i skolan. Arbetet pågår i alla klasser med likadana arbetsuppgifter utifrån IBIS-gruppens förslag, exempelvis olika former av rollspel. I Skolinspektionens enkät⁴ till årskurs 5 svarar eleverna mycket högt på frågan om de känner sig trygga. Bilden av att elever känner sig trygga på skolan stöds av de grupper Skolinspektionen intervjuat.

⁴ Skolenkäten hösten 2018, enkätresultat för elever i årskurs 5. Påståendet "Jag känner mig trygg i skolan" har index 10,0 på skolan jämfört med snittet för samtliga skolor som deltog i enkätomgången som var 8,1. Indexskalan är från 1–10 och ett högt index indikerar en positiv uppfattning.

Skolan arbetar till viss del samlat för att skapa studiero

Granskningen visar att det till viss del finns ett samlat arbete för att skapa en skolmiljö som präglas av studiero. Det framgår av utredningen att Danmarks skola påbörjat ett arbete för att förbättra studiero bland annat genom att delta i IBIS-projektet. I intervju uppger lärare att de har så kallade IBIS-lektioner där både lärare och elever bland annat får en ökad medvetenhet gällande värdegrundsfrågor, studiero och om nolltolerans för dåligt språk. En lärare uppger att om lärarna är medvetna om att de ska påminna eleverna om vikten av bra språkbruk så blir det bättre. I intervju med rektorn framkommer att skolan tidigare haft problem gällande studiero i några klasser. Skolan har därför infört flera halvklasslektioner vilket, enligt rektorn, gett bra resultat. I Skolinspektionens enkät⁵ till årskurs 5 svarar eleverna positivt på frågan om studiero. Trots det påbörjade arbetet för att förbättra studieron visar dock Skolinspektionens lektionsobservationer på en varierad studiero i skolans klasser. I de flesta klasser där Skolinspektionen gjort lektionsbesök var det god studiero och eleverna arbetade självständigt eller i grupper och pratade med varandra utan att det störde andra. Vid andra lektionsbesök fanns det elever som pratade "rakt ut" men där läraren förmådde lugna klassen genom ett tydligt ledarskap. Vid en observerad lektion hade läraren goda metoder för att hantera studiero, men i de fall studieron ändå brast bedömer att Skolinspektionen att det var för att eleverna tappade intresset för undervisningen eller inte förstod vad uppgiften var. Skolinspektionen observerade även en lektion där det var stor oro, elever kröp på golvet, lät och pratade högt. Läraren genomförde trots det en lång instruktion. När eleverna skulle utföra sina uppgifter blev det mer stökigt och läraren försökte tysta ner eleverna utan att lyckas med det.

Även om det av granskningen framkommer att det har påbörjats ett arbete för att skapa studiero så bedömer Skolinspektionen att rektorn behöver säkerställa att arbetet fortlöper och att all personal på skolan får stöd i sitt ledarskap. Detta beskrivs vidare under avsnittet "Identifierat utvecklingsområde".

⁵ Skolenkäten hösten 2018, enkätresultat för elever i årskurs 5. Påståendet "Jag har studiero på lektionerna" har index 9,1 på skolan jämfört med snittet för samtliga skolor som deltog i enkätomgången som var 6,1. Indexskalan är från 1–10 och ett högt index indikerar en positiv uppfattning.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn försäkrar sig om att lärarna fortsätter det påbörjade arbetet med syfte att skapa och upprätthålla studiero för samtliga elever och att all personal på skolan får stöd i sitt ledarskap för att skapa studiero på skolan.

Granskningen visar att rektorn behöver utveckla alla lärares arbete med att skapa en skolmiljö som präglas av studiero. Granskningen visar att skolan påbörjat ett samlat arbete för ökad studiero men att det inte i alla delar finns en samsyn bland lärare och annan personal kring hur de ska arbeta för att skapa studiero. Av utredningen framkommer att rektorn behöver säkerställa att det påbörjade arbetet fortlöper och att all personal på skolan får stöd i sitt ledarskap för att skapa studiero på skolan.

Av skollagen framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn, utifrån lektionsobservationer, lyfter fram goda exempel som kan ligga till grund för ett gemensamt lärande bland lärarna. De goda exemplen kan belysa vikten av hur planering och genomförande av undervisningen påverkar studieron. Att ta med eleverna i arbetet för att identifiera vad i undervisningen som orsakar god, respektive dålig, studiero är betydelsefullt. Skolinspektionen rekommenderar även att rektorn ger lärarna förutsättningar att diskutera och komma överens om gemensamma strategier och förhållningssätt kring studiero. Det gemensamma förhållningssättet kan exempelvis innefatta att lärarna har samma uppfattning om vilken ljudnivå eller vilka störande aktiviteter som inte är tillåtna i klassrummen, hur lärarna ska agera åtgärdande vid ordningsproblem och hur lärarna ska bemöta utåtagerande elever. Rektorn behöver vidare säkerställa att alla lärare följer de gemensamma besluten om hur studiero ska skapas och upprätthållas. Bra att tänka på är att olika lärare har olika förmåga att vara en tydlig ledare och att om alla lärare verkligen efterlever de gemensamt fattade besluten så underlättar detta för de lärare som har svårare att skapa och upprätthålla studiero.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning ges i *hög utsträckning*.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att rektorn bedriver ett brett analysarbete genom att analysera skillnader i bedömningar i olika ämnen, årskurser och genom att föra diskussioner med lärare utifrån dessa analyser. Rektorn har också skapat goda förutsättningar för lärarna att kvalitetssäkra sina bedömningar genom att avsätta tid för samverkan och sätta in stöd där det behövs.

Rektorn analyserar avvikelser i lärarnas omdömen i syfte att upptäcka om det sker en likvärdig bedömning

Granskningen visar att rektorn på Danmarks skola har skapat ett välfungerande system för att kunna följa upp och analysera likvärdigheten i lärarnas bedömningar. Skolinspektionens granskning visar att rektorn analyserar skillnader i lärarnas bedömningar i olika ämnen och årskurser fyra gånger per läsår och att rektorn för diskussioner med lärare utifrån det som framkommer i analyserna. Genom att utgå från de bedömningar som lärarna gör vid prognoser och i omdömen har rektorn skaffat sig ett brett underlag att grunda sin analys av likvärdigheten i bedömningarna på. Förutom bedömningar i prognoser och omdömen analyserar rektorn, specialpedagogen och lärarna även resultaten från kartläggningsmaterialet för förskoleklass, bedömningsstöden för årskurs 1, 2 och 3 samt nationella prov för årskurs 3.

Rektorn ger lärarna goda förutsättningar att samverka kring kvalitetssäkringen av bedömningar inom skolenheten

Granskningen visar att lärarna på Danmarks skola ges goda möjligheter att samverka med varandra för att kvalitetssäkra sina bedömningar inom skolenheten. Av utredningen framkommer att det finns en väl genomarbetad systematik för när och hur lärarna ska samverka kring likvärdigheten i sina bedömningar. Bland annat används skolans pedagogiska forum, som sker en gång i veckan, och studiedagarna i juni för samverkan kring likvärdighet i lärarnas bedömningar. Det framgår också att metoder som används för kvalitetssäkring av lärarnas bedömningar exempelvis är

diskussioner kring bedömningarna i prognoser, omdömen samt utifrån bedömningarna som lärarna gjort med hjälp av Skolverkets bedömningsstöd.

På Skolinspektionens vägnar,

X Anne-Charlotte Ramsthaler

Beslutsfattare
Signerat av: Anne-Charlotte Ramsthaler

X Kerstin Haster

Föredragande
Signerat av: Kerstin Haster

I handläggningen av ärendet har även utredaren Lars-Henrik Bergström medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 6 lektionsobservationer
- 1 gruppintervju med elever
- 2 gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i Bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 11 februari 2020 och den 12 februari 2020. Besöket genomfördes av Kerstin Haster och Lars-Henrik Bergström.

Danmarks skola är en grundskola belägen i Uppsala kommun med i förskoleklass och årskurs 1-5. Skolan hade vid tidpunkten för Skolinspektionens tillsyn totalt 145 elever. Skolan leds av en rektor.